

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพู่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตหากเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ

มกราคม ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง	๑
๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๒
๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๕. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๓
๖. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๗. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๘. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓	๔

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพู่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุที่ไม่พึงประสงค์อาจทำให้อนาคตส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหาย ทำให้วัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Target) ที่องค์กรกำหนดไว้เบี่ยงเบนไปหรือไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านกลยุทธ์ การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานใด ๆ ย่อมมีความเสี่ยงเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ความเสี่ยงดังกล่าวอาจอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย เช่น การวางกลยุทธ์และแผนงาน การตัดสินใจของผู้บริหาร การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานการเงิน และโครงการที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานภายในที่ทำการ การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

การบริหารความเสี่ยงขององค์กร คือ การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

ความจำเป็นของการบริหารความเสี่ยง คือ การดำเนินงานขององค์กรนั้น มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างคุณค่าสูงสุดให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรซึ่งประกอบด้วย รัฐบาล บุคลากรในหน่วยงานและหน่วยงานในสังกัด และประชาชนผู้รับบริการ ในปัจจุบันองค์กรต้องดำเนินงานภายใต้สภาวะของการเปลี่ยนแปลงของนโยบายภาครัฐ ทั้งจากระบบเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงความต้องการสังคม การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ การดำเนินงานเพื่อสร้างคุณค่าดังกล่าวนี้ อาจมีผลกระทบให้คุณค่าที่ควรจะมีแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ต้องลดลงหรือหมดไป ดังนั้น การจัดทำให้มีการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพก็จะช่วยลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงที่สำคัญให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่จะพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่ม ออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ ๒

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๕. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๖. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๖.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มี ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๖.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๖.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๗. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๘. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการ เฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ ที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๓ ด้าน

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ชื่อกระบวนการ/งาน การดำเนินการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง /ขออนุญาตจดทะเบียน พาณิชยกรรม/การชำระภาษี

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
ขั้นตอนหลัก การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความละเอียด รอบคอบ ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อ ประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง		✓
ขั้นตอนหลัก การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือ ให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานการณ์ความเสี่ยงตามไฟสีจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

● สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

● สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

● สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ

- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
ขั้นตอนหลัก การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความละเอียด รอบคอบของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริง	✓			
ขั้นตอนหลัก การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง ผลการตรวจสอบ/การประเมิน/การเสนอรายงานไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง/ประมาณการค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าความเป็นจริง	✓			

๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้มและสีแดงจากตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร) มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ – ๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	๒	๒	๔
๒. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๒	๒	๔

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ตารางที่ ๔ ระดับความจำเป็นต้องการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอน SHOULD
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	๒	๑
๒. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๒	๑

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๕ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน		✓	
๒. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓	

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมมีความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร
ไม่มี ผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๖ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	ดี	✓		
๒. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ขั้นตอนการใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	ดี	✓		

๕. แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
 ตารางที่ ๗ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ความเสี่ยง	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	การดำเนินการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง/ขออนุญาต จดทะเบียนพาณิชย์/การชำระภาษี	เจ้าหน้าที่ ผู้บริหารท้องถิ่น ที่เรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่าง การตรวจสอบเอกสาร การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต และอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ	๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานในหน้าที่โดยตรง ต้องทำตามกฎ ระเบียบ โดยมีความเป็นกลาง ๒. การอนุญาต/การจดทะเบียนพาณิชย์/ การชำระภาษี เมื่อมีการชำระค่าธรรมเนียม หรือ ภาษีต่าง ๆ จะต้องออกใบเสร็จให้ถูกต้องทุกครั้ง ๓. ประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์/ขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน/เอกสารที่จะต้องใช้ในการยื่นคำร้อง /การอนุญาตต่างๆ ให้ผู้รับบริการทราบ ๔. เน้นย้ำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการ ให้บริการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทราบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กร ป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน ๕. ผู้บังคับบัญชาทุกลำดับชั้นต้องกำกับดูแลและ ตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่อย่าง ละเอียดรอบคอบก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจลงนาม อนุมัติ อนุญาต ๖. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนด้านการ ทุจริตให้ผู้รับบริการรับทราบ เพื่อเป็นช่องทางใน การแจ้งเบาะแสการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่	ต.ค. ๒๕๖๒- ก.ย. ๒๕๖๓	สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้าน ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อกระบวนการ/งาน การดำเนินเรื่อง การรับสมัครสอบบุคคลเพื่อสรรหาและการเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ

ตารางที่ ๘ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
ขั้นตอนหลัก การประกาศรับสมัคร ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง หรือจงใจละเลยสาระสำคัญในเอกสารรับสมัคร		✓
ขั้นตอนหลัก การสอบภาค ก ภาค ข และภาค ค ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง ไม่โปร่งใส ไม่ยุติธรรม		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานการณ์ความเสี่ยงตามไฟสีจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๙ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
ขั้นตอนหลัก การประกาศรับสมัคร ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง หรือจงใจละเลยสาระสำคัญในเอกสารรับสมัคร		✓		
ขั้นตอนหลัก การสอบภาค ก ภาค ข และภาค ค ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง ไม่โปร่งใส ไม่ยุติธรรม		✓		

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้มและสีแดงจากตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร) มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๑๐ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการประกาศรับสมัคร	๒	๒	๔
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการสอบภาค ก ภาค ข และภาค ค	๒	๒	๔

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ตารางที่ ๑๑ ระดับความจำเป็นต่อการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอน SHOULD
๑. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการประกาศรับสมัคร	๒	๑
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการสอบภาค ก ภาค ข และภาค ค	๒	๑

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/
พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/
พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้
ตารางที่ ๑๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการ ประกาศรับสมัคร		√	
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการ สอบภาค ก ภาค ข และภาค ค		√	

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมมีความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร
ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึง
ผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๑๓ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการประกาศรับสมัคร	ดี	√		
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง ขั้นตอนการสอบภาค ก ภาค ข และภาค ค	ดี	√		

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การรับสมัครสอบบุคคลเพื่อสรรหาและการเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลสีพยา-บ่อพุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	เจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร ท้องถิ่น อาจเรียกรับผลประโยชน์ จงใจละเลยสาระสำคัญในเอกสารรับสมัครให้ความช่วยเหลือพวกพ้องไม่โปร่งใสไม่ยุติธรรมในระหว่าง การตรวจสอบเอกสาร และการสอบภาค ก ภาค ข และภาค ค	๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรร พนักงานจ้าง,เจ้าหน้าที่รับสมัครและตรวจสอบคุณสมบัติ, คณะกรรมการออกข้อสอบและตรวจข้อสอบ, คณะกรรมการ คัดเลือกข้อสอบ, คณะกรรมการพิมพ์ข้อสอบ, คณะกรรมการเก็บ รักษาข้อสอบ, คณะกรรมการสอบสัมภาษณ์, คณะกรรมการ ควบคุมการสอบ, คณะกรรมการสอบสัมภาษณ์, คณะกรรมการ ควบคุมการสอบ เพื่อกำกับในขั้นตอนต่าง ๆ ด้วยความยุติธรรม โปร่งใส ๒. มีการประกาศรับสมัครและดำเนินการสรรหาด้วยความ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ๓. มีการรายงานผลแต่ละขั้นตอนให้ผู้มีอำนาจ (ผู้บริหารฯ) ทราบทุกครั้ง ๔. เน้นย้ำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการ เพื่อให้ เจ้าหน้าที่ทราบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กร ป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน ๕. ประชาสัมพันธ์ช่องทาง การร้องเรียนด้านการทุจริตให้ ผู้รับบริการรับทราบ เพื่อเป็นช่องทางในการแจ้งเบาะแสการ ทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่	ต.ค.๒๕๖๒ – ก.ย.๒๕๖๓	สำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง